



hlasy

Z DOMOVA A MISÍÍ

9

Hlasy z domova a misií
vydáva SVD Nitra
ročník šesťdesiaty siedmy,
september 2023|1,00 EUR

Foto: Zdzislaw Grad SVD



KRÁČAME S BOŽÍM SLOVOM – 100 ROKOV SVD NA SLOVENSKU A V ČESKU 1923 – 2023



Hrdí na to, že sme súčasťou Božej rodiny

■ Text:

P. Igor
Kráľ SVD

■ Foto:

P. Martin
Štefanec SVD

Ako som vyrastal, postupne som sa dozvedal, že v mojom rodnom meste sa narodil Janko Kráľ. Že o ulicu ďalej chodieval Štúr na porady so svojimi druhmi na evanjelickú faru. Že na ďalšom sídlisku Liptovského Mikuláša vznikali mnohé námety knihy Maroško od Martina Rázusa a neďaleko gymnázia zas obrazy Kolomana Sokola. Že predtým ako Aurel Stodola zostrojil tepelné čerpadlo, absolvoval meštianku v tomto meste. Že ďalšia pekná obytná časť Mikuláša vzniká na miestach, kde bol popravený Jánošík a že prví ochotníci Slovenska cvičili svoje divadlá v našej mestskej knižnici.

Rokmi takto vo mne rastie hrdosť, že pochádzam z mesta, kde sa diali významné udalosti dejín nášho národa, že som sa hrával na rovnakých uliciach, ktorými kráčali významné osobnosti celosvetového formátu a že som sedával v laviciach, v ktorých sedávali žiaci, počúvajúc prednášky Michala Miloslava Hodžu.

Blízky Boh

Drahí priatelia! No je tu niečo, načo môžeme byť hrdí oveľa viac nielen ja ale každý z nás. Totiž že žijeme vo svete, do ktorého zostúpil ten, skrze ktorého bolo všetko stvorené. Že múdrosť, ktorá je u Boha, nás uznala za hodných, aby sme ju počúvali. Že ten, ktorý vládne nad všetkým na nebi i na zemi sa rozhodol vykúpiť človeka. A to všetko sa v plnosti času stalo v Ježišovi Kristovi.

Ježiš Kristus sa priblížil k človeku tak blízko, že Božia starostlivosť o človeka a Jeho náklonnosť nám sa stala zjavnou. Asi nič nevystihne lepšie Boží záujem o nás, ako práve Ježiš Kristus, v ktorom sa Boh skutočne človeka dotýka.



Bol to Boží Syn osobne, Ježiš, ktorý sa dotkol uší hluchého a očí slepého, ktorý položil prst na jazyk nemého. Ktorý objímal a žehnal deti, položil ruky na malomocného, dotkol sa már, na ktorých ležal oplakávaný mŕtvy syn úbohej vdovy.

Petrovej svokre, trpiacej horúčkou, ponúkol okrem uzdravujúceho dotyku aj ruku, aby jej pomohol vstať. Žene, ktorá verila, že už len dotyk obruby jeho rúcha ma uzdravujúcu moc, nezabránil, aby sa ho dotkla.

Nechal si slzami umývať a vlasmi utierať nohy od ženy, ktorá mu takto túžila prejaviť vďačnosť za prijatie a neodsúdenie. Nechal sa pobožkať človekom. Navštevoval rodiny, bol na svadbe, zúčastňoval sa hostín a nemal problém apoštolom pripraviť raňajky. Bral na stretnutie so svojim Otcom v modlitbe aj svojich učeníkov, chodil do synagógy, zapájal sa aktívne do bohoslužby. Tešil sa spoločnosti priateľov, venoval svoj čas zástupom, nestránil sa chorých, boháčov, prostitútok, mýtnikov a ani pokrytco. Mal v úcte čestných a vážil si spravodlivých.

Ešte bližší ako si myslíme

Na prvý pohľad si môžeme povedať, že máme Boha, ktorý je aktívny v láske a osobný vo vzťahoch. Čítajúc medzi riadkami môžeme v našom

Obsah

- 4 | Zvádzal si ma, Pane,
a ja som sa dal zviest'
- 6 | Boli sme na svetových dňoch
mládeže v Lisabone
- 8 | Udalosti
- 11 | Seminaristi z Angoly sa pripravujú
na misie na Slovensku



- 14 | Páter Bernard Kulha SVD,
misionár v Bolívii a Paraguaji
- 16 | Letné misie verbistov a študentov
UPeCe v Rumunsku
- 18 | Keď sú svätými obyčajní
hriešni ľudia
- 20 | Hojenie zranených vzťahov
Kniha na pokračovanie: časť XII.
- 22 | 100 rokov narodenia
P. Jozefa Filusa SVD
- 24 | Arnold Janssen a úcta k Duchu
Svätému

Hlasy z domova a misíí vydáva:

Spoločnosť Božieho Slova,
Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra
Šéfredaktor: P. Martin Štefanec SVD;
Redaktori: P. Ján Halama SVD, P. Peter Kubík SVD,
P. Martin Madassery SVD; P. Tomáš Gerboc SVD;
Jazyková úprava: Ivana Holotňáková;
Grafická úprava: Juraj Vontorčík – SON;
Vytlačili: Polygrafia Gutenberg, s.r.o., Banská Bystrica;
Objedn. zasielajte na adresu red.: „Časopisy“, Spoločnosť
Božieho Slova, Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3,
949 01 Nitra; Tel.: 037/ 776 94 29,
ISSN 1337-4842, EV 3324/09
Periodicita vydávania: mesačník
IČO vydavateľa: IČO 00 586 757
Webová stránka: www.verbisti.sk, e-mail: hlasy@svd.sk



konštatovaní však zájsť ešte ďalej. Povýšiť zákon lásky nad zákon o sobotnom odpočinku, vojsť do domu mýtnika, zastať sa prostitútky, pustiť sa do reči so samaritánkou, pochváliť vieru inoverca, dotýkať sa malomocného sú fakty, ktoré poukazujú na Ježišovu ochotu kvôli láske k človeku stratiť svoju dobrú povest', rituálnu čistotu či bezúhonnosť v očiach vtedajších náboženských lídrov. Toto všetko z Ježiša robí niekoho nám ešte bližšieho, čo jeho zostup z večnosti do dejín sveta a z neohraničenosti do obmedzeného ľudského priestoru len podčiarkuje. Svätý si berie prirodzenosť človeka, aby sme my mohli mať účasť na jeho svätosti a Božej prirodzenosti. Lebo „tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi.“ (Jn 1,12) Náš Stvoriteľ a Pán nás prijal do svojej rodiny a podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle nás predurčil, aby sme sa skrze jeho syna Ježiša stali jeho adoptovanými synmi (porov. Ef 1,5).

Boh s nami ráta

Pár rokov dozadu pri opravovaní pešej zóny v mojom rodnom meste sa na počesť všetkých významných rodákov spravili pamätné tabule, ktorých sú vytesané ich mená. Uvedomil som si, že týchto významných osobností je neúrekom, a pre mnohých ďalších je na tabuliach pripravené miesto. Ak je v nebi nejaká pamätná tabuľa, tak je na nej určite napísané aj Tvoje meno. Pretože, keď Ježiš prijímal Otcov plán za svoj, keď Ťa Boh povolával k životu, už vtedy na nej s tvojim menom počítal. ~



Milí misijní priatelia!

Prežívame september a slávime sviatok patrónky Slovenska, Sedembolestnej Panny Márie. Keď človek vstúpi do Baziliky svätého Petra vo Vatikáne, takmer okamžite si na pravej strane všimne jedno z najdojímavejších sochárskych diel západného umenia: Michelangelovu Pietu. Socha znázorňuje Pannu Máriu, skláňajúcu sa nad mŕtvym telom svojho syna, ktorého jej položili do lona. V jej tvári sa mieša žiaľ a rozjímanie, trúchlenie aj odovzdanosť. Neplače, ale sústredene hľadá, akoby očakávala, čo sa stane. Po Ježišovej smrti a zmŕtvychvstaní by jej nikto nezazlieval, keby sa rozhodla vrátiť domov k svojim príbuzným, aby si odpočinula a hojila svoju doráňanú dušu. No ona namiesto toho zostala pri učeníkoch. Bola s nimi, keď na Turíce zostúpil na apoštolov Duch Svätý. Stala sa živou súčasťou novej Cirkvi, ktorú Duch Svätý založil.

Máriinu úlohu po Ježišom zmŕtvychvstaní vyjadrujú Pavlove slová z Prvého listu Korinťanom: „Všetky údy tela sú jedno telo, hoci je ich mnoho“ (12, 12). Každý z nás je neoddeliteľnou súčasťou Kristovho tela. Každý z nás má vlastné dary a talenty, ktoré utvára Cirkev. Podobne ako Mária, aj my zažívame obdobia utrpenia, pochybnosti a bolesti. Rozjímanie o Máriinej odpovedi na utrpenie nás môže povzbudiť zostať za každých okolností blízko pri Pánovi. Mária zakúsila veľa utrpenia, ale nikdy sa neprestala zaujímať o iných ľudí - o tých, ktorí jedného dňa vytvorili Cirkev. Keď dnes uvažujeme o Sedembolestnej Panne Márii, môžeme si ju uctiť aj pre jej vernosť Bohu napriek ťažkostiam, ktoré práve prežívala alebo ešte len mala prežiť. Aj my môžeme ešte väčšmi upriamiť pozornosť na ľudí núdznych, chudobných, chorých a opustených, ktorí našu ľudskú pomoc najviac potrebujú.

Páter Martin Štefanec SVD
šéfredaktor

DÔLEŽITÉ OZNAMY

Sv. omšu za misijných horliteľov a odberateľov Hlasov
odslúžim 1. septembra 2023.
Šéfredaktor

„Odmenou pre tých, čo zabúdajú na seba a pamätajú na iných, je pokoj a radosť Ducha Svätého, ktorý je Bohom večnej lásky.“

Arnold Janssen



▲ Väzenie viac ako 120 000 arménskych kresťanov

V súčasnosti sú uväznení bez potravín a liekov za blokadou regiónu Náhorný Karabach, ktorú stále udržiava väčšinovo moslimský Azerbajdžan. Od začiatku blokády v decembri 2022 sa osud 120 000 kresťanských Arménov v Náhornom Karabachu neustále zhoršuje. Podľa Caritas Armenia je medzi blokovaným obyvateľstvom 30 tisíc detí, 20 tisíc starších ľudí a 9 tisíc ľudí so zdravotným postihnutím. Podľa odborníkov kresťanská komunita v Náhornom Karabachu čelí genocíde a je potrebná okamžitá medzinárodná intervencia, aby sa k uväzneným Arménom dostali potraviny a základné potreby. „Situácia je mimoriadne naliehavá,“ povedal Robert Nicholson, predseda katolíckej skupiny pre ľudské práva Philos Project a dodáva, že „Ide o najstarší kresťanský národ, ktorý čelí možnosti genocídy už druhýkrát v priebehu jedného storočia.“ Arménsko, ktoré leží medzi moslimskými štátmi Tureckom a Azerbajdžanom na južnom Kaukaze, je už dlho ohrozované svojimi väčšími a mocnejšími islamskými susedmi. Jeho kresťanské korene siahajú do staroveku, čím sa Arménsko stalo jednou z najstarších kresťanských komunít na svete. •



■ Katolícka cirkev v Salvádore začala ďalší proces kanonizácie mučeníkov

Počas omše 6. augusta arcibiskup San Salvadoru José Luis Escobar Alas oznámil, že do "skupiny dôležitých mučeníkov" z občianskej vojny teraz budú patriť páter Ignacio Ellacuría, narodený v Španielsku, päť ďalších jezuitov a jedna pani a jej dcéra, ktorí boli zavraždení 16. novembra 1989. Útok takzvaného „komanda smrti“ salvádorských ozbrojených síl na Stredoamerickú univerzitu José Simeóna Cañasa v hlavnom meste vyvolal v tom čase zdesenie a šok na celom svete. Tu pôsobiaci duchovní, najmä rektor univerzity páter Ellacuría, odsúdili porušovanie ľudských práv vojenským režimom. Ich vražda dodnes nebola úplne objasnená... Smrť arcibiskupa Oscara Arnulfa Romera v marci 1980 bola vrcholom prvej fázy občianskej vojny, ktorá sa skončila až v roku 1992. V bojoch medzi armádou a partizánmi zahynulo približne 75 000 ľudí. Arcibiskup Romero, ktorého krajanovia považujú za národného hrdinu, bol po dlhých rokoch úsilia miestnej cirkvi 23. mája 2015 blahorečený a 14. októbra 2018 kanonizovaný. •

▲ Cirkev v Nigérii sa modlí za prepustenie uneseného kňaza a seminaristu

Biskup Martin Igwemezie Uzoukwu z Minny v Nigérii vyzval k modlitbám za prepustenie kňazov a seminaristov, ktorých 3. augusta uniesli ozbrojenci v severnej a centrálnej časti krajiny. „Prosím vás o modlitby za pátra Paula Sanoga a seminaristu Melkiora Mahiniho, ktorých 3. augusta v skorých ranných hodinách uniesli banditi v rezidencii kňaza v Gyedne v štáte Niger,“ uviedol biskup Martin Igwemezie Uzoukwu vo vyhlásení zverejnenom v deň únosu.

„Modlíme sa, aby Pán vypočul naše modlitby a priviedol ich späť v pokoji,“ dodal. Páter Sanogo, pôvodcom z Burkiny Faso, je misionárom kongregácie Misionári Afriky, známej aj ako „bieli otcovia.“ Melkiori Dominick Mahinini je seminarista z Kigomy v Tanzánii, ktorý bol v tejto kongregácii na misionárskej praxi pred začatím teologických štúdií. •



▲ Slovenka Lea Ocilková členkou umeleckej skupiny na SDM v Lisabone

Slovenka Lea Ocilková sa stala členkou umeleckej skupiny na Svetových dňoch mládeže (SDM) v Lisabone. V rozhovore pre Slovenskú sekciu Vatikánskeho rozhlasu-Vatican News priblížila priebeh nácvikov aj svoju cestu k tejto výnimočnej skúsenosti. Budúca maturantka Lea Ocilková na bratislavskom Gymnáziu Matky Alexie sa spevu a hudbe venuje odmalička. Vybrali ju do 45-členného súboru Ensemble23, ktorý po prvýkrát spojil mladých dobrovoľníkov z celého sveta, aby pomocou tanca, spevu a divadla pripravili kultúrno-duchovný program počas hlavných aktivít Svetových dní mládeže. •



▲ Slovensko navštívi vatikánsky štátny sekretár, kardinál Pietro Parolin

Štátny sekretár Svätej stolice kardinál Pietro Parolin absolvuje v dňoch 14. – 16. septembra 2023 oficiálnu návštevu Slovenska. Prícestuje na pozvanie Konferencie biskupov Slovenska (KBS), uvádza komuniké Tlačovej kancelárie KBS. Navštívi Bratislavu, Šaštín, Košice a Klokočov. Kardinál Parolin prícestuje pri príležitosti 30. výročia obnovenia diplomatických vzťahov medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, 1160. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie, 20. výročia návštevy svätého Jána Pavla II. na Slovensko a druhého výročia návštevy pápeža Františka na Slovensku. •



Zvádzal si ma, Pane, a ja som sa dal zviest'

■ Text: P. Milan Bubák SVD

■ Foto: P. Miroslaw Wolodko SVD

Tí, ktorí ste videli film „Mŕtvy muž prichádza“ (Dead Man Walking, 1995) si iste pamätáte na hlavnú protagonistku filmu, rehoľnú sestru Helen Prejean. Pôvodne učiteľka v chudobnej štvrti St. Thomas v New Orleans. Jedného dňa dostane list od odsúdencu, ktorý čaká na vykonanie rozsudku smrti vo väznici Angola State Prison. Volá sa Mathew Poncelet. Rozhodne sa, že ho ide navštíviť, a že sa mu bude venovať. Toto sa stalo jej osobným povolaním (neskôr, aj keď Mathewa popravili, celkom sa oddala kampani na zrušenie trestu smrti). Bolo to povolanie, ktoré pripadalo mnohým zvláštne. Bola odmietaná zločincincom v žalári, nenávidená rodičmi jeho obetí, a vysmievaná vlastnými príbuznými. Naozaj, človek má pokušenie povedať jej spolu s jej dobromyseľnou rodinou: sestra, čo to nenecháš? Je ti to treba? Keď sa jej jej príbuzní takto nejako pýtali, prečo to robí, neodpovedala im. Vedela, že nepochopia.

Je to príbeh, ktorý sa už v dejinách toľkokrát zopakoval. Príbeh povolania, o ktorého poľnútках a motívoch vie len ten, kto ho v sebe cíti. V Božom Slove 22. nedele cez rok (3. septembra) máme dve témy, ktoré tak úzko k sebe patria, že ich nemožno od seba oddeliť. U Jeremiáša máme tému zvádzania. Konkrétne zvádzania Pánom: „Zvádzal si ma Pane, a ja som sa dal zviest'; bol si mocnejší ako ja a premoľhol si ma.“ V evanjeliu je zasa téma

odhovárania. Peter reprezentuje v dejinách všetkých tých, ktorí sa na človeka, ktorý sa rozhodne kráčať po ceste svojho povolania pozerajú nechápavo, odmietavo, ironicky ba možno priamo nepriateľsky alebo nenávisťne.

Prečo práve toto povolanie?

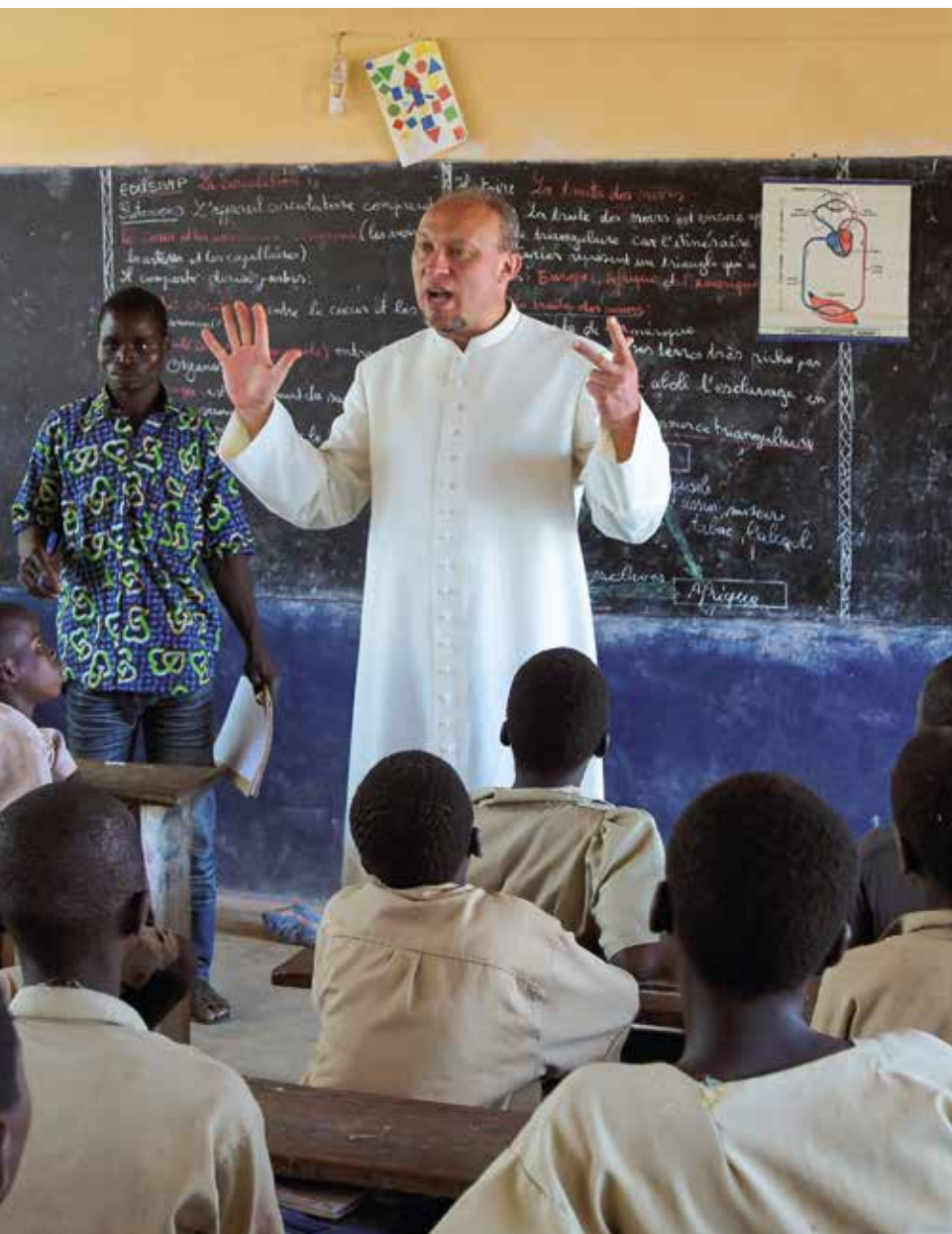
Povolanie, ktoré realizujú mnohí, sa nedá vysvetliť slovami. Ľudia sa často pýtajú ľudí, ktorí celý svoj život zasvätili idealistickému nasledovaniu myšlienky, na ich motívy. Napríklad pýtajú sa ich rehoľnej sestry, ktorá celý svoj život prežila nepoznaná alebo v absolútnom úzadí. Nevie povedať čo to bolo, keď šla za svojím vnútorným hlasom. Vie iba, že volila dobre. Pýtajú sa misionára, ktorý celý svoj život prežil kdesi medzi najchudobnejšími, ktorého často nechápali ani tí, ktorým slúžil, ba ktorého mnoho ráz

Nikto ich nenútil, nikto ich za to neodmenil. Oni sami išli za tým, lebo ich Pán zvádzal a oni sa nechali zviest'.

títo, ktorým sa rozhodol zasvätiť svoj život okradli, alebo fyzicky napadli, čo to bolo, čo ho viedlo a udržovalo v tomto životnom štýle, nevie vám odpovedať. „Pán ma zvedol“, možno by povedal iba toto. Pýtajú sa laikov napríklad z komunity San Egidio, ktorí sa starajú o imigrantov, a ktorí im dávajú dennodenne večeru. Imigranti



často namiesto vďačnosti sú arogantní ba priamo drzí. Keď by mali odpovedať prečo tam chodia, možno by títo intelektuáli nepovedali nič iné, iba to, že Pán ich zvedol. Alebo sa pýtajú ženy, ktorá napríklad v našich slovenských pomeroch sa zasvätila práci na poli boja proti narkománii. A táto žena kladie celú svoju energiu do svojej práce. Nepoberá za to takmer žiaden plat. Od úradov a štátnej byrokracie je denne šikanovaná a znemožňovaná... prečo to robí, nepovie vám, iba vám dá najavo, že sa cíti zvedená



Pánom. Ona chce týmto ľuďom pomáhať. Možno sa pýtali Damiana de Veustera, Maximiliána Kolbeho, Oskara Romera podobne. Možno niektorí krútili hlavou nad ich počínaním. Oni nemuseli robiť to, čo robili. Ich nikto nenútil. Damiána nikto nenútil na ostrov Molokai medzi malomocných, Maximiliána nikto nenútil ponúknuť sa na smrť za svojho spoluväzňa, Romera nikto nenútil angažovať sa za práva svojich zbedačených a sterilizovaných bratov a sestier vo viere, Edvinu Gately nikto nenútil, aby začala

svoju prácu medzi chicagskými prostitútkami, nimi samými vysmievaná a znevažovaná, Tonyho Gittinsa veľkého vedca a profesora nikto nenútil, aby sa angažoval medzi bezdomovcami. Nikto ich nenútil, nikto ich za to neodmenil. Oni sami išli za tým, lebo ich Pán zvädzal a oni sa nechali zviazať. Tomasa Morusa nikto nenútil, aby položil svoju kariéru a svoj život v prospech svojho svedomia, on to urobil, aj keď tí okolo mu hovorili podobne ako Peter Ježišovi v dnešnom evanjeliu: „Umri, blázon!”

Povolanie vás buduje

Povolanie je zvláštna vec. Je to ako droga. Iba s tým rozdielom, že droga vás ničí, povolanie vás buduje. A nielen vás. Svet, ľudstvo, krásu a všetko dobré, čo je dnes vo svete budovali ľudia, ktorí sa cítili volaní a zvädzaní pánom. A ktorí možno pri realizovaní svojho povolania boli vysmievaní alebo odhovraní od vlastných príbuzných.

Pozvanie nasledovať Pánovo Slovo

Necítiš aj ty zvädzanie Pána k tomu, aby si ho nasledoval? Nie možno priamo v duchovnom povolaní. Možno v tom, aby si žil svoj život svedomito. Aby si bol „čiernou ovcou“ na pracovisku, na sídlisku, v škole, v rodine. Aby si žil niečo iné nie preto, lebo máš v sebe buričského ducha, ale preto, lebo cítiš, že Pánovo slovo je život. Nebráni ti v tomto nasledovaní posmech iných alebo iba strach z posmechu iných, nenávisť iných, averzia iných, nepochopenie zo strany iných, dokonca tých najbližších. Kto ti je viac: Pán alebo ľudia? Ľudia majú rozličné mienky, aj tie dnes majú a zajtra sa ich vzdajú. Mienkami a postojmi ľudí okolo nás sa nemožno riadiť. Tie sú vrtošivé a nestále. Jediné, čo je stále a pevné je volanie Pánovo. Odpoviem mu pozitívne?

Modlime sa na záver znova slovami Jeremiášovými:

Zvädzal si ma, Pane, a ja som sa dal zviazať; bol si mocnejší ako ja a premohol si ma.

Celý deň som na posmech, každý sa mi vysmieva.

Vždy keď hovorím, musím kričať, musím ohlasovať: ničomnosť a spustošenie.

Pánovo slovo mi prináša len pohanu a posmech celý deň.

Povedal som si: Nebudem naňho myslieť, ani už nebudem hovoriť v jeho mene.”

Ale tu mi bolo, akoby oheň blčal v mojom srdci,

uzavretý v mojich kostiach.

A poddal som sa, nevládal som mu odolať.





Boli sme na svetových dňoch mládeže v Lisabone

Text a foto: Verbisti Bratislava

Seminaristi SVD, mládež Univerzitného pastoračného centra v Bratislave a kňazi Tomáš Baleja SVD a Martin Štefanec SVD sa zúčastnili Svetových dní mládeže v Lisabone.

Seminaristi SVD s pátrom Tomášom Balejom cestovali autobusom a cesta trvala niekoľko dní spojená so zaujímavými zastávkami a peknými miestami, ktoré navštívili.

Mládež z UPeCe a páter Martin Štefanec cestovali rôzne: autom, autobusom, lietadlom. Všetci sa však stretli v Lisabone, kde mali spoločné ubytovanie v telocvični jednej školy. Počas niekoľkých dní pred SDM sa v Lisabone konali rôzne duchovné akcie, prednášky, koncerty, chvály, ktorých sa zúčastňovali. Navštívili aj koncert skupiny The Sun, ktorá mala koncert v UPeCe Bratislava v novembri minulého roka. Tak isto sme sa zúčastňovali aj katechéz, ktoré prebiehali v kostole určenom pre Slovákov. Kostol bol vždy „nabitý“ a katechézy dávali biskupi Mons. Milan Lach, Mons. Tomáš Galis a Mons. Peter Beňo.

Vrcholom Svetových dní mládeže bola sv. omša v nedeľu 6. augusta. Putovali sme asi 12 km, ale tešili sme sa na sv. omšu s pápežom Františkom, i na atmosféru, modlitby, adoráciu i stretnutia s mladými z rôznych kútov sveta. Atmosféra bola radostná, Sv. Otec opäť nás znova povzbudil vo viere. Mnohí sme ho videli zblízka, pozdravili ho, stretli sa pohľadom. Sú

to nezabudnuteľné momenty, ktoré sme si priniesli zo Svetových dní mládeže a uchováваме si ich vo svojich srdciach. Vďaka Bohu za tieto Svetové dni mládeže v Lisabone, vďaka za Sv. Otca Františka.

Krásne je, ako vnímal Svetové dni mládeže i samotný pápež František. I on sa veľmi tešil a ďakoval za mladých z celého sveta:

„V uplynulých dňoch som sa zúčastnil v Portugalsku na 37. svetových dňoch mládeže.

Tieto SDM v Lisabone, ktoré sa uskutočnili po pandémie, všetci pocítili ako Boží dar, ktorý rozhybal srdcia a zmenil nasmerovanie mladých ľudí: bolo tam veľa mladých ľudí zo všetkých kútov sveta! Prišli, aby našli Ježiša.

Ako dobre vieme, pandémia veľmi ovplyvnila sociálne správanie ľudí: izolácia často prerástla do uzavretosti, čo postihlo najmä mladých. Týmto Svetovými dňami mládeže im dal Boh „impulz“, aby kráčali iným smerom: to znamená, aby našli nový začiatok veľkej púte mladých po svete v mene Ježiša Krista. A nie je náhodou, že sa to uskutočnilo v Lisabone, v meste s výhľadom na oceán, meste-symbol veľkých objavov moreplavcov.

Na Svetových dňoch mládeže evanjelium navrhlo mladým ľuďom príklad Panny Márie. Najdôležitejším okamihom pre ňu bola návšteva jej príbuznej Alžbety a evanjelium hovorí: „Mária vstala a ponáhľala sa“ (Lk 1, 39) - veľmi rád vyzývam Pannu Máriu v tejto



situácii, Panna Mária, ktorá sa „ponáhľa“, vždy robí veci narýchlo, nikdy nás nenechá čakať, je matkou všetkých.

Panna Mária dnes, v treťom tisícročí, vedie púť mladých ľudí, aby nasledovali Ježiša. Tak ako to urobila pred sto rokmi v Portugalsku, vo Fatime, keď sa obrátila na tri deti a zverila im posolstvo viery a nádeje pre Cirkev a svet. Preto som sa počas Svetových dní mládeže vrátil do Fatimy, na miesto zjavenia, a spolu s niekoľkými chorými mladými ľuďmi som sa modlil k Bohu, aby uzdravil svet z chorôb



v Lisabone, ktorá za veľké úsilie vynaložené na organizáciu a usporiadanie dostane novú energiu, aby pokračovala na svojej novej ceste, aby opäť spustila sieť s apoštolským nadšením. Mladí ľudia v Portugalsku sú už teraz aktívni a po tejto „transfúzii“, ktorú dostali od cirkvi na celom svete, dúfam, že budú ešte viac.

Mnohí mladí ľudia pri svojom putovaní prešli aj cez Rím, vidíme ich aj tu, sú medzi nimi aj takí, ktorí sa zúčastnili na týchto dňoch. Hľa tu sú! Kde sú mladí ľudia, tam je aj hurhaj, oni ho vedia dosť narobiť!

Kým sa bojuje na Ukrajine a na iných miestach sveta a kým sa v istých skrytých priestoroch plánuje vojna - čo je zlé, vojna sa plánuje! -, Svetové dni mládeže všetkým ukázali, že je možný aj iný svet: svet bratov a sestier, kde vlajky všetkých národov vejú spolu, bok po boku, bez nenávisťi, bez strachu, bez zatvárania sa, bez zbraní! Posolstvo mladých ľudí bolo jasné: zaujímalo by ma, či ho budú počuť „velikáni sveta“? Začujú toto mladické nadšenie pre mier? Je to príklad pre našu dobu a aj dnes Ježiš hovorí: „Kto má uši, nech počúva! Kto má oči, nech sa pozrie!“ Dúfajme, že celý svet začuje tieto Dni mládeže a pozrie sa na túto krásu mladých ľudí, ktorí napredujú.

Ešte raz vyjadrujem svoju vďačnosť Portugalsku, Lisabonu, prezidentovi republiky, ktorý bol prítomný na všetkých podujatiach, a ďakujem aj ostatným verejným predstaviteľom; lisabonskému patriarchovi - ktorý bol skvelý! -, predsedovi biskupskej konferencie a biskupovi koordinátorovi Svetových dní mládeže, všetkým spolupracovníkom a dobrovoľníkom. Len si pomyslite, že počet dobrovoľníkov bol 25 000 – bol som na stretnutí s nimi v posledný deň pred návratom! Ďakujem vám všetkým!

Na príhovor Panny Márie nech Pán požehná mladých ľudí na svete a nech požehná aj portugalský ľud. Modlime sa k Panne Márii, všetci spoločne, aby požehnala portugalský ľud. ~

duše, ktorými sú: pýcha, lož, nepriateľstvo, násilie. To sú choroby duše a svet je chorý na tieto choroby. Tam sme si obnovili zasvätenie seba, Európy a sveta Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Modlil som sa za mier, pretože vo všetkých častiach sveta je toľko vojen, tak veľa ich je.

Mladí ľudia z celého sveta prišli do Lisabonu vo veľkom počte a s veľkým nadšením. Boli tam v skupinkách a niektorí s mnohými problémami, ako napríklad skupina mladých Ukrajincov, ktorí rozprávali veľmi smutné príbehy.

Neboli to však ani prázdniny, či turistický výlet, ba dokonca ani samoúčelné duchovné podujatie. Svetové dni mládeže sú predovšetkým stretnutím so živým Kristom prostredníctvom Cirkvi, mladí teda idú na stretnutie s Kristom; je pravda, že kde sú mladí, tam je radosť, tam je z každej z týchto vecí niečo!

Moja návšteva v Portugalsku pri príležitosti Svetových dní mládeže ťažila zo slávnostnej atmosféry tejto vlny mladých ľudí. Ďakujem za to Bohu a myslím najmä na miestnu cirkev



Udalosti

▲▼ Novokňaz v reholi verbistov

V prítomnosti svojej rodiny, farníkov, mnohých spolubratov verbistov, kňazov a rehoľných sestier v sobotu 24. júna 2023 prijal sviatosť vysviacky Lukáš Hanúsek SVD. Slávnosť sa konala v kostole Premenenia Pána v Pezinku. Svätiteľom bol apoštolský nuncius na Slovenku Mons. Nicola Girasoli. Arcibiskup Girasoli, pochádzajúci z Talianskeho mesta Bari, ktorý v diplomatických službách Svätej Stolice pôsobil v mnohých častiach sveta, vyjadril nadšenie nad pôsobením misionárov verbistov vo svete a zaprial Lukášovi, aby sa stal dobrým misionárom. Zdôraznil, že misionár a kňaz slúži niekomu, nie niečomu. Novokňaza povzbudil, aby

bol pokorný, vždy k dispozícii veriacim a aby dal Bohu sto percent svojho života. Svätiteľ zvlášť srdečne poďakoval rodičom Lukáša, a na konci slávnosti mu odovzdal požehnanie od pápeža Františka a osobitný dar

– omšové rúcho. Novokňaz na záver udelil svojmu svätiteľovi i ostatným prítomným svoje novokňazské požehnanie. Celú slávnosť sprevádzala srdečná atmosféra a krásny spev miestneho chrámového zboru. •





◀ Mladí laickí misionáři v Oies

V strede júla sa uskutočnilo týždňové stretnutie laických misionárov (MaZ) na severe Talianska – v Tirolsku, v rodnej usadlosti narodenia prvého misionára SVD – dnes už sv. Jozefa Freinademetza, ktorí sa pripravujú na niekoľkomesačnú misiu do zahraničia.

Na tomto stretnutí sa zúčastnili laickí misionári z Poľska, Rakúska, Slovenska a Rumunska. Cieľom bolo spoločne tráviť čas, spoznávanie sa navzájom, keďže takéto stretnutia sa organizujú len raz ročne, a predovšetkým putovať po stopách sv. Jozefa Freinademetza – t.j. spoznávanie

jeho rodiska a blízkeho okolie, kde študoval a stal sa kňazom.

Počas sv. omše v jeho rodnom dome prijali aj dvaja laickí misionári zo Slovenska misijné kríže, nakoľko v tomto roku majú ísť na svoju misiu – do Juhoafrickej republiky a do Mexika.

Chceme takto poďakovať rakúskej provincii SVD a SSpS za zorganizovanie tohto stretnutia a prajeme všetkým laickým misionárom, ktorí sa už intenzívnejšie pripravujú na svoju misiu, alebo tým, ktorí sa budú pripravovať, veľa Božích milostí, darov Ducha Svätého a radostí z toho, že môžu aj takýmto spôsobom naplniť to, čo pri krste dostali. •

UDALOSTI

september 2023

- 1. september** – Svetový deň modlitieb za starostlivosť o stvorenie;
- 3. september** – Sv. Gregor Veľký, patrón Spoločnosti Božieho Slova;
- 5. september** – Sv. Matka Terézia z Kalkaty – zakladateľka kongregácie Misionárov lásky;
- 8. september** – Sviatok Narodenia Panny Márie, výročie založenia Spoločnosti Božieho Slova (r. 1875);
- 12. september** – Meno Preblahoslavenej Panny Márie
- 14. september** – Sviatok Povýšenia Svätého kríža;
- 15. september** – Slávnosť Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska; patrónka Slovenskej provincie Spoločnosti Božieho Slova;
- 25. september** – Svetový deň migrantov a utečencov;
- 27. september** – Sv. Vincent de Paul, patrón Spoločnosti Božieho Slova;
- 29. september** – Sviatok sv. Michala, Gabriela a Rafaela, archanjelov, patrónov Spoločnosti Božieho Slova.



Misijný úmysel apoštolátu modlitby na mesiac september:

Modlime sa, aby všetky krajiny sveta vo svojom právnom poriadku zrušili trest smrti, ktorý je útokom na ľudskú dôstojnosť.





Seminaristi z Angoly sa pripravujú na misie na Slovensku

■ Text: P. Martin Štefanec SVD

■ Foto: Archív SVD



• Seminaristi Miguel a Américo prišli na Slovensko z Angoly, kde v rokoch 1971-1997 pôsobil aj Slovák P. Juraj Poljak SVD

Bohoslovci verbisti z Angoly Américo Celso Tony Fernandes a Miguel Eduardo prišli v marci tohto roku na Slovensko z Angoly, aby sa naučili jazyk a pokračovali v štúdiách teológie na Slovensku. O tom, ako sa im tu páči a ako si zvykajú na novú krajinu rozprávajú v nasledujúcom rozhovore.



**Miguel
Eduardo SVD**

Ako si sa dostal na Slovensko. Kedy si prišiel? Ako vnímate v Angole Slovensko?

V skutočnosti som si nikdy nemyslel, že sem prídem, až do dňa, keď provinciál vyhlásil, teda 8. septembra 2022, v deň mojej rehoľnej profesie rehoľníka Božieho slova. Od tohto momentu

sa začala príprava potrebných dokumentov pre veľvyslanectvo, a keďže tu nebolo veľvyslanectvo ani konzulát Slovenskej republiky, bolo potrebné absolvovať cestu Angola - Južná Afrika, kým bolo všetko na svojom mieste, počítajúc a riadiac sa pokynmi vtedajšieho provinciála Slovenska pátra Pavla Krutáka SVD. Keď bolo všetko v poriadku, 18. marca tohto roku som prišiel na Slovensko, pričom som prešiel cez krajiny Južná Afrika, Švajčiarsko a Rakúsko. Vo Viedni ma čakali páter Tomáš Baleia SVD a bohoslovec Vašek, a hoci to bol prvý kontakt, všimol som si šťastné tváre, ktoré >>>



mi odovzdávali pozitívnu a sebavedomú energiu, zaručovali mi bezpečnosť a psychickú stabilitu, podporovali to, čo som v Angole vnímal o Slovensku, že bude dobré napriek možným ťažkostiam a že to je normálne, ale že je to dobré miesto na život.

Z akého prostredia pochádzaš? Povedz nám niečo o svojej rodine.

Zdroj. Pochádzam z rozvetvenej rodiny, čo je pre rodiny v Afrike normálne, je nás 8 detí, 3 dievčatá (jedno šťastnej pamäti) a 5 chlapcov. Som syn Quita. Moji rodičia sú manželia - katolíci, štátni zamestnanci, slúžia ako učiteľia. Takže sme štyria, ktorí by sme chceli byť rehoľníkmi, jedno dievča, ktoré si teraz založilo rodinu, a traja chlapci, z ktorých jeden práve ukončil seminár a druhý končí teologické štúdium v Keni ako kapucínsky rehoľník a ja tu, pripravujem sa na to isté. Je to však skromná a šťastná rodina a pre všetkých bratov sú rodičia ďaleko, pre iných kvôli práci a pre ďalšieho kvôli štúdiu a opätovné stretnutie všetkých nebolo ľahké.

Aké sú Tvoje koníčky? Čo Ťa zaujíma?

Zaujímam sa o veľa vecí, prioritne o štúdium, písanie, športy ako futbal a basketbal, čítanie, hudbu, záhradkárčenie a dosť dôležitá je aj pastoračná starostlivosť.

Ako sa Ti učí slovenčina?

Viac ako kedykoľvek predtým, dnes môžem uznať, že štúdium tohto jazyka nie je ľahká úloha pre mňa.

Študujem už niekoľko mesiacov, ale stále sa necítim byť pripravený na veľa vecí, je prítomných niekoľko ťažkostí, ale verím, že to bude časom čoraz lepšie. Tento jazyk je krásny a fascinujúci, ale náročný.

Čo Ti na Slovensku najviac chýba z toho, čo si mal v Angole?

Túžba po niečom alebo nedostatok niečoho je skutočnosťou. Takže mi niekedy chýba byť s rodinou, s mojou

triedou v nedeľnej škole, s priateľmi, hrať vo futbalovom tíme a iné, ale nechýba mi to všetko, pretože keď som bol raz misionárom, mohol to byť práve úvod do výziev, ktoré prináša život a nasledovanie Krista.

V akom meste si býval? Máš nejaké pracovné zručnosti? Pomáhal si napríklad doma?

Žil som v provincii, ktorá je vzdialená 342,9 km od hlavného mesta (Luanda), v provincii, ktorá žije z poľnohospodárskej a priemyselnej základne, s určitými politickými a kultúrnymi krízami a mnohí mladí ľudia končia predčasne kvôli nedostatku možností zamestnať sa pre mladých ľudí vo veľkom meradle. Osobne mám odborné vzdelanie v oblasti stavebného inžinierstva, absolvované kurzy neprofesionalizujúce sa vo všeobecných IT, záhradníctve, riadení podniku. Vďaka tomu bolo ľahké nájsť si nejakú službu a dostať za ňu zaplatené, čo mi umožnilo trochu pomôcť pri uspokojovaní minimálnych potrieb mladších súrodencov.

Ktoré miesta si na Slovensku navštívil?

Slovensko je krajina s nádhernými miestami, od môjho príchodu som bol dvakrát na Marianke, na Devíne, na Bratislavskom hrade, v Múzeu Bojnice, na Kamzíku, Budova Slovenského rozhlasu a bol som aj v Terchovej na turistiku a iné.

Ako si dostal dar povolania za misionára a kňaza? Pôsobia u vás verbisti?

Priznávam, že je to veľmi zaujímavá otázka. Moji rodičia nikdy nestratili kontakt a dobrý vzťah s rehoľníkmi, najmä s kapucínskymi bratmi. V istom období som začal prejavovať záujem, keď som začal mať rád spôsob ich života. Túto túžbu som vyjadril rodičom, ale moje želanie však nebolo možné, kým som nemal prvý kontakt s pátrom Nelsonom SVD, súčasným provinčným v Angole. Bol som s ním rok v kontakte, až som sa konečne pripojil k rodine sv. Arnolda Janssena v roku 2016.



Chcel by si na Slovensku pôsobiť ako misionár? Čo Ťa na Slovensku fascinuje?

Samozrejme! Ako misionár by som chcel slúžiť na Slovensku. Zsvätý životný štýl je fascinujúci a chcel by som aj ja z Afriky niečo ponúknuť pre miestnu Cirkev.



**Américo Celso
Tony Fernandes
SVD**

Ako si sa dostal na Slovensko? Kedy si prišiel? Ako vnímate v Angole Slovensko?

U nás, SVD, v Angole neexistuje špecifický program teologickej formácie pre kandidátov na kňazstvo. Po prvý, máme čas na propedeutickú formáciu.



Potom máme tri roky vyššieho štúdia filozofie. Keď skončí filozofia, ideme do noviciátu, ktorý trvá jeden rok. Na konci noviciátu sme robili sľuby chudoby, čistoty a poslušnosti a stali sa rehoľníkmi v Kongregácii Božieho Slova. Sľubom poslušnosti sa dávame k dispozícii Cirkvi a Kongregácii, aby sme poslúchli Boží hlas. V Angole si študenti nemajú možnosť vybrať, kde budú pokračovať v teologickom štúdiu. Za študentov rozhodujú predstavení. A nebolo tomu inak ani u mňa. O tom, že prichádzam na Slovensko, som vedel v ten istý deň, keď som na konci svätej omše robil prvé sľuby, prostredníctvom komuniké od provinciálneho predstaveného Angoly. Na Slovensko som pricestoval

18. marca 2023 v sobotu ráno. V Angole nie je slovenská ambasáda, čo sťažovalo získanie víz. Kvôli vízam som musel cestovať do Južnej Afriky. Tak som cestoval z Luandy, hlavného mesta Angoly, do Johannesburgu (Južná Afrika); z Johannesburgu do Zürichu; z Zürichu do Viedne; vo Viedni som sa stretol s mojimi spolubratmi Tomášom Balejom a Vaškom Plánkom, ktorí nás (mňa a môjho kolegu) čakali na letisku. V Angole, okrem toho, čo sa učíme na hodinách európskej histórie, sa o krajinách strednej Európy takmer nič nevie ani nehovorí. Ani ja som o Slovensku nevedel takmer nič, okrem názvu hlavného mesta. V Angole sme už mali slovenského spolubrata SVD, ktorý tam pracoval.

Dokázal veľké činy. Ale to už bolo dávno, takmer nikto z novej generácie o ňom nepočul.

Z akého prostredia pochádzaš? Povedz nám niečo o svojej rodine.

Pochádzam zo skromného, chudobného, jednoduchého a milujúceho rodinného prostredia. Boli sme deväti súrodenci.

Traja chlapci a šesť dievčat. Dve z mojich sestier už nežijú. Jedna zomrela, keď som bol ešte dieťa a druhá minulý rok. Teraz sme traja chlapci a štyri dievčatá. Môj otec bol profesorom vojenskej výučby v Národnej armáde Angoly, teraz je na dôchodku a pracuje na vidieku, vo vnútrozemí krajiny (vo svojom majetku). Moja matka bola zdravotnou sestrou počas občianskej vojny v Angole. Po skúsenostiach z vojny sa rozhodla zanechať toto povolanie a založiť si obchod so základným tovarom, kde pracuje dodnes. Všetci moji bratia sú už dospelí, najmladší má dvadsať rokov. Niektorí už pracujú a iní ešte len študujú. Žiaľ, moji rodičia sa rozišli a už pár rokov spolu nežijú. S rodičmi a so súrodencami mám dobrý vzťah.

Aké sú tvoje koníčky? Čo Ťa zaujíma?

Mám rád šport, napríklad futbal a basketbal. Tiež rád čítam, najmä kresťanskú literatúru. Rád počúvam hudbu, chodím do kina, chodím von s priateľmi, len tak pre zábavu. To, čo som objavil tu na Slovensku, rád chodím na turistiku či bicyklovanie. Stále objavujem, čo sa mi páči. Vždy som otvorený novým skúsenostiam.

Ako sa Ti učí slovenčina?

Slovenčina je pre mňa ťažký jazyk, hlavne kvôli gramatike a výslovnosti. Je úplne iná ako logika portugalského jazyka. Je to zložitejší jazyk. Čo ma núti tráviť veľa času štúdiom, niekedy aj celý deň. Veľa čítam po slovensky, hlavne gramatiku a slovník. Cez Spotify počúvam pesničky po slovensky. Každý deň počúvam Sväté >>>



Písmo po slovensky cez aplikáciu v mobile. Občas zaspím pri počúvaní Biblie po slovensky, aby som si na slovenčinu zvykol. A rád píšem po slovensky, hlavne slovnú zásobu, takže si ju ľahšie zapamätám.

Čo Ti na Slovensku najviac chýba z toho, čo si mal v Angole?

Najviac mi chýba moja rodina. Občas sa s nimi rozprávam cez internet, ale nie je to to isté ako ich fyzická prítomnosť. Potom mi chýba jedlo z domova, z Angoly. Jedlo na Slovensku je veľmi dobré, ale doma je doma.

V akom meste si býval? Máš nejaké pracovné zručnosti? Pomáhal si na príklad doma?

Narodil som sa a celý život som žil v Luande, hlavnom meste Angoly. Od detstva, v ôsmich rokoch, keď si mama otvorila obchod so základnými potrebami, som s ňou pracoval ako pomocník. Ráno som chodil do školy. Poobede som strávil celý deň v obchode a obsluhoval som zákazníkov. Po niekoľkých rokoch som vstúpil do seminára.

Cez prázdniny som pokračoval v práci v obchode ako predavač. Okrem tejto skúsenosti s prácou v obchode ako predavač som doma robil aj domáce práce ako upratovanie, varenie, či občas chodenie na pole.

Ktoré miesta si na Slovensku navštívil?

Na Slovensku som už mal to potešenie navštíviť Dóm svätého Martina, Bratislavský hrad, Nitriansky hrad, hrad Červený Kameň, hrad Devín, Bojnický zámok, jaskyňu Driny, obec Terchová, mesto Nitra a Slovenskú národnú galériu.

Ako si dostal dar povolania za misionára a kňaza? Pôsobia u vás verbisti?

Áno, v mojej farnosti pôsobia misionári SVD. Raz, keď som mal jedenásť



rokov, prišiel slúžiť svätú omšu kňaz SVD, ktorý nepôsobil v mojej farnosti. Počas kázne hovoril o povolani a ťažkostiach, ktoré majú rodiny, keď neumožňujú svojim deťom reagovať a nasledovať Boží hlas, keď ich volá. Kázanie bolo pre mňa také silné, že som sa vtedy rozhodol pridať sa ku skupine akolytov a pokračovať v objavovaní zmien, ktoré sa vo mne diali. Tam som si našiel dobrých priateľov, s ktorými som rástol vo svojom povolaní, sprevádzaní rehoľnými sestrami z farnosti, až som sa po štyroch rokoch rozhodol vstúpiť do seminára a prehĺbiť dar, ktorý sa vo mne prejavil. A dnes som vďačný Bohu za jeho lásku a povolanie.

Chcel by si na Slovensku pôsobiť ako misionár? Čo Ťa na Slovensku fascinuje?

Som ochotný pracovať ako misionár všade, kam ma predstavení v Ríme pošlú, vrátane Slovenska. Na poriadny úsudok o Slovensku je ešte priskoro, no najviac ma tu fascinujú ľudia. Slovenský ľud z toho mála, čo som zažil, je Bohom požehnaný zvláštnym spôsobom. Spôsob, akým vieru žijú, ma uchvacuje. Spôsob, akým sa ich viera prejavuje v ich každodennom živote, ma udivuje. Slovenský ľud má jednoduchosť a pokoru, ktoré ma denne učia vidieť život inými očami. Každá kultúra je iná kultúra. ~

Páter Bernard Kulha SVD, misionár v Bolívii a Paraguaji

Text: P. Martin Štefanec SVD

Foto: Archív SVD

Narodil sa 16. 8. 1933 v Hrubove. Do Malého seminára Spoločnosti Božieho Slova v Nitre vstúpil v roku 1945. V roku 1950 musel, po zásahu štátu voči rehoľiam, Spoločnosť opustiť. Ukončil štúdiá na strednej škole a vyštudoval i zamestnal sa ako stavebný inžinier. V roku 1968 opustil Československo a odišiel do Ríma, odkiaľ bol poslaný do Írska, aby začal formáciu a štúdium filozofie a teológie. V roku 1969 nastúpil do noviciátu Spoločnosti Božieho Slova. Prvé rehoľné sľuby zložil v roku 1970. V roku 1973 zložil doživotné sľuby a 14. septembra prijal kňazské svätenie. V roku 1974 odišiel z Írska do Paraguaja, kde pracoval do roku 1986. Od roku 1986 pôsobil ako misionár v Bolívii, vo formácii novicov a študentov, neskôr vo farskej pastorácii. V roku 2013 sa vrátil na Slovensko a bol na odpočinku v Misijnom dome Matky Božej v Nitre. Zomrel 24. marca 2019 v Nitre.

Slová P. Piotra Nawrota SVD o P. Kulhovi:

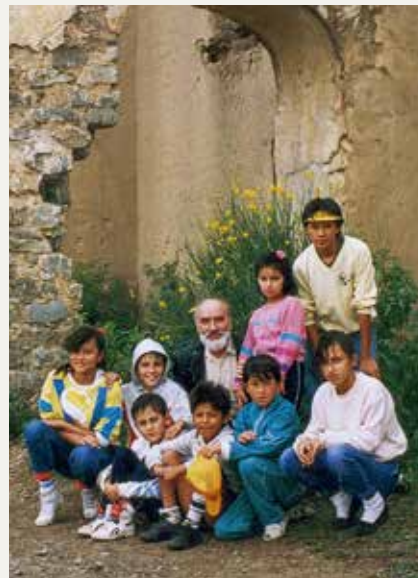
„Verba doncent, exempla trahunt.“ Možno toto latinské príslovie je najlepším zhrnutím života Bernarda Kulhu, ktorý strávil medzi nami. Ani hitlerovský nacizmus, ani sovietska nadvláda nedokázali zlomiť jeho vieru, ktorú mu sprostredkovali rodičia

– ľudia jednoduchí, ale dôstojní a nábožní. Keď Bernard objaví svoje misijné povolanie v krajine, v ktorej vládne komunistická ľavica, musí zaplatiť neveriteľnú daň za svoje fiat Bohu, ktorý ho povolal a Arnoldovi, ktorý ho nadchol. Podobne ako Mária, ktorý bol oddaným ctiteľom, musel ujsť zo svojej krajiny pod hrozbou väzenia, odsúdenia, a prečo to nepovedať: pod hrozbou smrti, aby sa pripravil slúžiť Bohu a Cirkvi v misiách Spoločnosti Božieho Slova. Nakrátko našiel útočisko v Poľsku, potom v Írsku (stal sa občanom tejto krajiny), a toto všetko znášal s trpezlivosťou a nadhľadom, keďže cítil povolanie zdieľať svoj život s obyvateľmi Nového sveta. Arnold bol jeho mentorom, Jozef (Freinademetz) jeho vzorom. Bol pokorný, čistý a poslušný, ale tiež štedrý, chápatel a nadmieru tolerantný voči všetkým, ktorých mu do cesty poslal život. V jeho knižnici vynikala Biblia, životopis Arnolda Jansena a niektoré knihy o spiritualite. Uprostred hlavnej steny v jeho izbe mal svoje miesto kríž, práca guaranijských a čikitánskych rezbárov – Indiánov, ktorým slúžil. Na svojom nočnom stolíku mal dva ružence, akoby pre pokojnú

noc nestačil jeden... Obidva boli veľké a vyžmolené. Keď som ho spoznal, používal ešte latinský breviár a veru neviem presne, kedy ho vymenil za iný v španielčine. Ten tiež niesol znaky opotrebovania.

Začiatky v Južnej Amerike

Jeho prvým určením bol Paraguaj. Nemohol sa vrátiť na Slovensko, aby sa rozlúčil so svojimi. Socialistický režim nepoznal iný druh lojality ako tej straníckej a akýkoľvek iný druh vernosti sa považoval za zradu. Do svojej dedinky sa mohol vrátiť len po viac ako 20-tich rokoch. Vtedy ho jeho rodičia, mnohí blízki príbuzní či priatelia ticho čakali – už v hroboch farského cintorína. Nikdy nebol zhovorčivý, ale jeho príjemný pohľad a jemný tón pôsobili, že ho všetci vyhľadávali, zvlášť tí chudobní, neistí, stratení, ubolení. Bernard bol obzvlášť citlivý a veľmi múdry, súcitný a trpezlivý, kvôli ktorým vlastnostiam si ho všetci vážili a vyhľadávali ho deň a noc s pevnou istotou, že budú prijatí, pochopení, ospravedlnení, milovaní. Vo svojej misionárskej službe neváhal ísť pešo, na koni, na motorke či autom.



Pôsobenie v Bolíviu

Požiadal si o Bolíviu, kde Spoločnosť otvorila novú misiu a kde sa teda aj výzvy zdali byť väčšími, keďže chýbali štruktúry a boli potrební muži otvorenej mysle. Prešiel všetkým: bol misionárom v nadmorských výškach Altiplana, ako aj dediniek pozdĺž známej „cesty smrti“ v Jungas. Bol farárom v bývalej jezuitskej redukcii San Miguel, prefekt seminaristov v Kočabambe, zodpovedným za pastoračiu povolání, spovedníkom a ešte viac. Bol človekom spoločenstva. Nikdy nechýbal na modlitbách, pri spoločnom stole, na komunitných stretnutiach. Rád si zahrál karty, dal si tradičné maté, zašportoval si. Bol dobrým plavcom a odvážil sa aj do vôd, kde by iných pohrýzli pirane. Bol tak dobrý a pokojný, že ani pirane, ani hady, ani komáre mu nevedeli ublížiť (naozaj).

Budoval duchovné stavby

Bol architektom. Ale jediná stavba, ktorú vybudoval, bola tá duchovná; ozajstný veľkolepý chrám, vznešený, posvätný a Boží. Niet toho, koho sa nedotkla správa o jeho úmrtí. Podobne, všetci bez výnimky sme vďační Bohu za to, že sme mohli poznať takého misionára, múdreho a svätého, ktorého príklad nás prirahuje žiť v tej kvalite, akú dosiahol on. ~





Letné misie verbistov a študentov UPeCe v Rumunsku

■ Text a foto: Študenti z UPeCe

Z UPeCe v Bratislave sme sa vybrali ako každé leto na misie. V nadšení a túžbe ísť niekam ďalej a podeliť sa so svojou vierou sme sa vybrali do dvoch farností a to do Gemelčičky a Bodonoša. Sú to slovenské farnosti, kde sa rozpráva po slovensky, takže sme nemali problém sa dohovoriť.

V Gemelčičke nás čakal miestny pán farár Martin Roľník a sestry sv. Kríža, ktoré vo farnosti pôsobia. V Bodonoši nás čakal pán farár Jaroslav Frnka. V týchto farnostiach sme



boli súčasne dva tímy po dobu dvoch týždňov. „Misijnú partiu“ z Univerzitného pastoračného centra z Bratislavy (UPeCe) tvorilo 16 vysokoškolákov a kaplán UPeCe Martin Štefanec SVD. Novým domovom sa pre nás teda na dva týždne stala Gemelčička a Bodonoš.

Gemelčička

Je to obec s rozlohou 42 km² a podľa štatistík má okolo 900 obyvateľov. Centrum obce tvorí kostol a pár domčekov. Vôbec by ste nepovedali, že sa jedná o pomerne veľkú obec. Z asfaltovej cesty vedú na strany rôzne poľné cestičky a človek až neskôr pochopí, že tieto poľné cesty vždy vedú k nejakým domom a hospodárstvám, kde bývajú ľudia.

Bodonoš

Bodonoš (rumunsky Budoii) je dedina, miestna časť obce Popești v Bihárskej župe v Rumunsku. Je to jedno z najvýznamnejších slovenských sídel v Rumunsku, nachádza sa tu jedna z dvoch slovenských stredných škôl v Rumunsku, Teoretické lýceum Jozefa Kozáčka. V roku 2002 mal až 1305 obyvateľov, Slovákov. Tí sem prišli v roku 1795.



Naša činnosť

Na týchto misiách sme pomáhali manuálne aj duchovne. Snažili sme sa pomôcť



alebo sa tiež podeliť o tie naše. Mladí majú veľmi radi osobné rozhovory, prechádzky, a tak to najviac, čo sme im mohli dať, bolo, že sme tam boli pre nich, počúvali ich a zdieľali sa s nimi. Ale najkrajšie bolo, že sme sa vždy na konci dňa stretli a spoločne pomodlili a zaspievali si.

V Gemelčičke sme mávali na mládežníckych strestkách vždy aj mládežnícku sv. omšu. Páter Martin Štefanec SVD slúžil sv. omše aj v Gemelčičke, aj v Bodonoši.

V Gemelčičke prebiehal denný tábor, kde deti prichádzali ráno a odchádzali domov večer po sv. omši domov. V Bodonoši zasa bývali stretká pre deti každý deň doobeda a poobede program s mladými.

Návšteva okolitých miest a farností

Počas našich misií sme mali možnosť navštíviť aj dediny a mestecká okolo. Napríklad na sviatok sv. Cyrila a Metoda sa konal odpust v Novej Huti, ktorého sme sa zúčastnili. Kňaz Ján Mlynarčík, rodák z Bodonoša, pôsobiaci v meste Oradea nás na konci našich misií sprevádzal po tomto meste a tak sme mali možnosť navštíviť aj katedrálu, biskupský úrad a pozrieť si aj centrum mesta Oradea.

„Naša misia v Gemelčičke a v Bodonoši bola vzájomným delením sa o svoju vieru.“ Takto to zhrnul páter Martin Štefanec SVD pri sv. omši na záver. „Boli ste pre nás povzbudením a verím, že aj my pre vás.“ Veriaci z Rumunska nám preukázali svoju obetavosť, statočnosť a lásku a my sme sa im snažili podľa svojich možností sprostredkovať lásku Božiu a povzbudenie. Ďakujeme za tieto krásne chvíle misií. ~



s prácami okolo kostola, fary a školy. Študenti svojou hrou a spevom priniesli niečo nové do každodenného života

farností Bodonoš a Gemelčička. Stretnutia s mladými, deťmi i staršími boli miestom, kde sme mohli počúvať ich príbehy,



Keď sú svätými obyčajní hriešni ľudia

■ Text a foto: Sr. Veronika Bernadette Grižáková, SSPS

Milí čitatelia. Srdečne vás pozdravujem z južnej Argentíny, ktorá je už takmer dva roky mojou misijnou zemou. To, čo tu robím, som už opisovala v novembrovom čísle. Ale keďže misia nie je len o tom, čo misionár robí, dnes by som vám chcela predstaviť príbeh jednej ženy, ktorý ma hlboko zasiahol.

Bola to moja suseda v meste Neuquén a volala sa Guadalupe. Guada má momentálne 24 rokov. Predtým ako som ju poznala, to bola žena ako väčšina mladých žien: chcela si užívať život, diskotéky, lásky... Avšak keď mala 20 rokov, diagnostikovali jej leukémiu a jej život sa otočil o 180 stupňov. Prečo ja? To bola otázka, ktorú si asi kladie každá osoba v podobnej situácii. Navyše, Guada dostala typ leukémie, ktorý sa nedá nijako vyliečiť, len s ním treba žiť celý život a snažiť sa ho dostať pod kontrolu. S liekmi, ktoré jej nasadili, to znamenalo, že už nikdy nebude môcť mať vlastné deti. Lenže, ako sa hovorí: Bohu nič nie je nemožné. A tak, čo sa nestalo...

Takto pred rokom v januári sa Guada prechádzala s mamou po meste a keď prechádzali okolo mäsiarstva, prišlo jej zle. Mama jej vraví, že bude určite tehotná, ale ona sa začala smiať, veď ako by mohla otehotnieť s liekmi, ktoré brala proti svojej chorobe. Avšak nedalo jej to a večer si pre istotu kúpila test. Keďsi ho spravila, nemohla uveriť vlastným očiam:

vyšiel pozitívny. Začala plakať. Hneď zavolala svojmu lekárovi. On tomu taktiež nemohol uveriť, pretože z lekárskeho hľadiska to nebolo možné. Zablahoželel jej a povedal, že s liekmi, ktoré berie, nemôže pokračovať v tehotenstve, a jediná možnosť je ísť na potrat. Keď jej však robili ultrazvuk a ona počula tlkot svojho dieťaťa, povedala: Ja to nemôžem urobiť, ja si ho nechám. Lekári jej povedali, že ak vysadí lieky, zomrie, avšak ona nemohla zabiť svoje dieťa. A tak sa začal boj za život. Plakala Guada, plakala jej mama. Výsledky sa každým týždňom zhoršovali a mama nevedela, či prežije jej dcéra, jej vnuk, alebo ani jeden z nich. Bolo to veľmi náročné obdobie pre nás všetých, ktorí sme ich ako skupina žien sprevádzali. Avšak nikto nestrácal vieru v Boha.

Aby ste si to vedeli lepšie predstaviť, vôbec to nebolo ako vo filme: že všetko bude ok. Boli dni plaču, hnev, pýtania sa Boha: Prečo? Kde si?, Zakroč...

Guada bola neskutočná žena. V posledných týždňoch o nej hovorili v celej nemocnici a všetci ju poznali alebo chceli spoznať, pretože taký prípad – leukémiu s tehotenstvom, ešte nikdy nemali a navyše, jej túžba žiť a dať život bola taká silná, že častokrát rozplakala aj lekárov - mužov.

Aby som to veľa nenaťahovala...jej syn Renzo sa narodil 25. augusta, veľký a zdravý ako buk. A ona žije naďalej, pokračuje v liečbe a jej výsledky



sa stále zlepšujú. Až natoľko, že jej lekár povedal, že to, čo dokázala s výsledkami za 3 roky, stihla teraz po tehotenstve za 6 mesiacov. Jej syn jej dáva silu ísť ďalej. Keď porodila, odložili krv z pupočnej šnúry, aby, ak by to bolo možné, ju mohli použiť pre jej liečbu. A tak ona obetovala svoj život

Nenechať sa definovať chorobou či problémami

■ Text a foto: Vatican news

Počas SDM v Lisabone navštívil pápež Farské centrum Serafina, kde ho privítali zástupcovia charitných centier. Súčasťou centra je škôlka, centrum pre mladých, domov pre dôchodcov i služba rodinám a matkám v núdzi. Ďalšie centrá vytvárajú podporu a zázemie pre detských onkologických pacientov a ich rodiny, iné vytvárajú domov pre opustené deti. Svätý Otec vyzdvihol rozmer spolupráce a spoločensva a zdôraznil:

„Nesmieme sa nechať ‚definovať‘ chorobou či problémami, pretože my nie sme choroba, nie sme ani problém: každý z nás je dar, jedinečný dar so svojimi obmedzeniami, vzácny a posvätný dar pre Boha, pre kresťanské spoločenstvo i pre ľudské spoločenstvo. A takí, akí sme, obohacujeme celok a nechajme sa obohatiť celkom!“

Dôležitá je tiež konkrétnosť lásky a pomoci, venovanie pozornosti tomu, čo sa deje tu a teraz, vysvetlil pápež a dodal: „Abstraktná láska neexistuje. Platonická láska je akoby na obežnej dráhe, nie je v realite. Je treba konkrétnu lásku, tú, ktorá si ‚zašpiní ruky‘. (...) Vy svojou angažovanosťou, tým, že si špiníte ruky dotýkaním sa reality a biedy druhých, vytvárate inšpiráciu, vytvárate život, a za to vám ďakujem. Ďakujem vám z celého srdca, pokračujte a nenechajte sa odradiť!“ •



pre svojho syna a nakoniec to bude možno on, kto jej ho zachráni.

Tento príbeh nebol o nijakej „svätoškárke“. Bol o dievčine, ktorú by sme možno ľahko odsúdili. Má tetovačky, ostala slobodná mamička, nechodievala každú nedeľu do kostola... Ale, prosím, nechajme bokom naše

moralizovanie a zahryzneme si do jazyka. Urobme výnimku, ako ju robieval Ježiš toľkokrát. Veď, úprimne... dokázali by sme spraviť to, čo ona? A tak si len stále pripomínam vetu, ktorú raz povedal Ježiš: Veru, veru, hovorím vám: Mýtnici a hriešnici vás predchádzajú do nebeského kráľovstva. ~



Hojenie zranených vzťahov

Kniha na pokračovanie: časť XII.

■ Text: Martin H. Padovani

■ Foto: Yi Chun Chen, unsplash.com

Sebaláska je náročná

Rozvinúť milujúci vzťah k sebe je náročné. Vyžaduje si to pravdivosť, otvorenosť a úprimnosť, čo sa týka nášho života, ochotu vyhodnotiť svoje dojmy, myšlienky, pocity, potreby, správanie a styk s druhými. Vyžaduje si to, aby sme boli kritickí voči sebe bez toho, žeby sme sa odsudzovali. Vyzýva nás, aby sme boli najlepší, ako len môžeme byť, bez toho, žeby sme sa stali perfekcionistami. Pretože som vždy pri sebe, nemal by som byť svojím najlepším priateľom, cítiť sa dobre zo seba a byť šťastný so sebou napriek ťažkostiam a nehodám života?

Stávať sa spokojný so sebou znamená, že som v styku so svojimi myšlienkami a pocitmi, že sa učím uvedomovať si všetky svoje pocity bez akejkoľvek viny či hanby. Naše pocity sú ukazovateľmi toho, čo sa deje v našom vnútri; hovoria nám o nás. Keď napríklad poviem: „Hnevám sa, keď počujem ľudí rozprávať vtipy o príslušníkoch rôznych národov,“ môže to odrážať moje minulé zranenia takýmito vtipmi, keď boli namierené na mňa. Alebo to môže naznačovať, že som neprijal svoj národnostný pôvod. Alebo to môže byť príznakom toho, že som citlivý voči zbytočným zraneniam, ktoré žarty môžu spôsobiť druhým. Moje pocity mi dávajú dôležitú informáciu o mne. Čím viac môžem byť spokojný s takýmito pocitmi, tým lepšie ich dokážem zvládať, a ak treba, primerane ich aj vyjadriť.

Okrem prijatia svojich pocitov musím načúvať aj svojim potrebám a dbať na ne. Podobne ako naše pocity aj naše potreby sú darom od Boha. Sú súčasťou nášho človečenstva; nie sú to slabosti. Uznať svoje potreby je súčasťou zdravej sebalásky a nemá to nič spoločné so sebeckosťou. V životných zmätkoch sa nachádza veľa nepokoja, lebo ľudia neprijímajú svoje vlastné potreby. Buď ich potláčajú, alebo ich vyjadrujú nezdravým spôsobom. Ak si nepriznáme svoje potreby a neuspokojíme ich primerane, tieto potreby nás ovládnu a prejavia sa neprimerane.

Pretože som vždy pri sebe, nemal by som byť svojím najlepším priateľom, cítiť sa dobre zo seba a byť šťastný so sebou napriek ťažkostiam a nehodám života?

Láskyplný vzťah so sebou samým si vyžaduje, aby sme sa starali o seba všetkým možným spôsobom – telesne, citovo a duchovne. Musíme si ceniť dar života a skutočnosť, kto sme. Ako sa uvádza v žalme: „Chválim ňu, že si ma utvoril tak zázračne.“ (Ž 139,14)

Ako sa staráme o svoje telo? Umývame sa, jeme, pijeme a obliekame sa primerane? Vyhýbame sa tomu, čo by mohlo ublížiť nášmu zdraviu? Odpočívame a relaxujeme? Cvičíme? Ideme k lekárovi, keď treba? Užívame

lieky a liečime sa, keď je to potrebné? Venujeme pozornosť našej rozumovej stránke? Ceníme si vzdelanie? Vyhľadávame ho, dokiaľ je to možné? Čítame hodnotné veci? Staráme sa o seba, čo sa týka citovej stránky?

Mnohí ľudia nerozumejú sebe ani svojim pocitom. Cvičia si myseľ, no zanedbávajú starosť o citový rozmer svojho života. Životné problémy ľudí nie sú väčšinou spôsobené rozumovými otázkami, ale sa nachádzajú skôr v ich citovej oblasti, v ich vnútri a v ich vzťahoch. Základná citová výchovu, ktorú sme dostali, pochádza z toho, čo sme zakúsili v našej pôvodnej rodine. Naši rodičia robili, čo vedeli, aby nás vychovali, avšak v oblasti citov boli obmedzení. Nemali k dispozícii obrovské množstvo informácií z oblasti psychológie, ktorými sme dnes obohatení.

Vďaka knižkám populárnej psychológie a svojpomoci, ktoré máme v súčasnosti k dispozícii, dokážeme sa lepšie zoznamovať s našou emocionalitou. Poradenstvo stratilo negatívnu stigmú, ktorá sa mu v minulosti nezriedka pripisovala. Teraz ho ľudia považujú za pozitívnu nutnosť, z ktorej každý môže mať úžitok. Čím lepšie sa poznáme, tým lepšie sme vybavení viesť svoj život zodpovednejšie, tým lepšie dokážeme chápať druhých, tým lepšie budeme schopní pestovať a viesť svoje deti, ako sa pokúšajú zaobchádzať so svojimi citmi.

Nejestvuje dôvod, aby dnes niekto žil v psychologickej tme. Vskutku treba, aby sme sa viac zaujímali o svoju duševnú stránku a aby sme prevzali viac zodpovednosti za seba v tejto oblasti.

Milovať seba je ťažké

Skúškou pravej sebalásky je schopnosť udržať rovnováhu medzi láskou k sebe a láskou k druhým. To si vyžaduje neprestajnú bdelosť a úprimnosť k druhým a k sebe. Takáto láska zachová a rešpektuje svoju vlastnú osobitosť, zároveň však rešpektuje druhého a umožní mu, aby bol osobitým. Láska



k seba, ktorá je pevná, môže vystupovať isto a zároveň udržiavať dôveru k druhému a vieru v neho.

V milujúcom vzťahu sa delíme o mnoho spoločného. Zhodneme sa v mnohých veciach a máme spoločné ciele a hodnoty. Budú aj oblasti, v ktorých sa líšime, čo však nie je len normálne, ale aj zdravé. Mať úctu pred týmito vzájomnými rozdielmi je nutné pre udržanie osobitosti. Učíme sa zladiť, prispôbovať a robiť vzájomné ústupky. Cítíme sa dostatočne istí, aby sme druhého prijali takého, aký je.

Občas budú v našich vzťahoch nejaké odlišnosti, ktoré povedú k určitej miere primeraného konfliktu, hnevu, sklamaní a zranenia. To je v dobrých a zdravých vzťahoch nevyhnutné, ba dokonca potrebné. Keď dospějeme k riešeniu alebo dohode, čo sa týka našich odlišností, vzťah to posilní a upevní. Keď sa vyhýbame konfliktu a hnevu, nie je to len neúprimné,

ale aj škodlivé pre vzťah. Nerozriešené otázky ako tieto vždy len ostávajú pod povrchom a vynoria sa ničivým spôsobom.

V čase konfliktu a výrazného vnímania odlišností je naša sebaláska najzraniteľnejšia; vtedy môžeme začať strácať sebadôveru. Je to kritický čas, kedy potrebujeme udržať vieru v seba, odmietnuť sa podriaďovať alebo pokúsiť sa ovládať druhých a snažiť sa prepracovať sa konfliktom. Takto sa udrží osobitosť a vzťah sa posilní.

Naša sebaláska je ohrozená, keď konflikt vedie k správaniu, ktoré je neprimerané alebo uráža city. Vtedy môžeme byť zranení, avšak nemôžeme si dovoliť, aby sme sa citovo zničili alebo dali sa vtiahnuť do ničivého správania toho druhého. Ak sa objaví zneužitie, smieme sa stiahnuť zo situácie alebo vzťahu; bude to prostriedok sebazáchovy. Toto nie sú ľahké situácie, no najdôležitejší princíp v akomkoľvek vzťahu

alebo situácii je, ako zaobchádzam s problematickou situáciou. Pozornosť a zodpovednosť je napokon na mne, nech už je ten druhý akokoľvek chybný či nečestný. Musím sa postaviť zoči-voči okolnostiam a nechať sa zatahnuť do obviňovania či sťažovania sa. Musím reagovať na osobu alebo situáciu primerane. Presmerujem svoj hnev tým, že budem asertívny, a svoje zranenie tým, že budem sebaistejší. Neostanem pasívny. Nebudem preháňať. Obidve takéto správanie sú v prvom rade zhubné pre mňa, no aj pre situáciu.

Mlčanlivý partner, ktorý „berie“ zanedbanie a ľahostajnosť od druhého, musí prehovoriť a asertívne vyjaviť, aký je zranený a nahneváný. Musí sa vysloviť, že si nezaslúži takéto zaobchádzanie. Toto často môže byť začiatkom zdravej zmeny v manželskom vzťahu. Keď sa dovolilo, aby sa vyvinula zlá situácia, pretože jeden z partnerov roky pripúšťal zanedbávanie druhým, možné zlepšenie v takomto vzťahu nastane, keď zanedbaný partner vezme na seba zodpovednosť za to, čo dovolil, aby sa stalo. Druhý partner azda nebude počúvať a nezmení sa; avšak zanedbaný či zneužívaný partner sa zmenil, zaujal stanovisko a takéto zaobchádzanie už viac nepripustí. Ktovie, azda pre takéto stanovisko jedného z partnerov ten druhý bude ovplyvnený či inšpirovaný, aby sa zmenil. Boh preniká cez jedného partnera, aby sa dotkol toho druhého.

Vo všetkých našich vzťahoch, najmä v úzkych, jestvujú normálne stresy a napätia, ktoré majú vplyv na udržanie milujúceho vzťahu so sebou. Avšak keď dokážeme dosiahnuť tento milujúci vzťah k seba, naše vzťahy s druhými budú lepšie a zdravšie. Budú dvaja ľudia, ktorí sú dvoma individualitami, schopnými hlboko sa deliť o seba, byť v styku s vnútorným svetom toho druhého a budú rešpektovať svoje odlišnosti. Tento pár je jedno v odlišnosti. Toto je skúsenosť intimity. Zdravá sebaláska vedie k úzkemu vzťahu s druhým. ~



100 rokov narodenia P. Jozefa Filusa SVD

■ Text: P. Martin Štefanec SVD

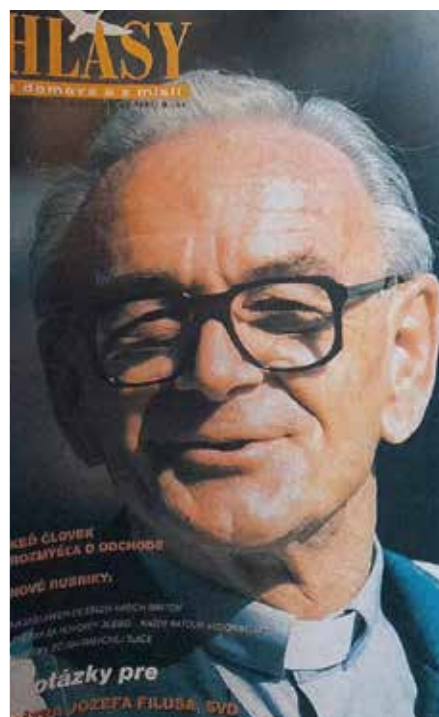
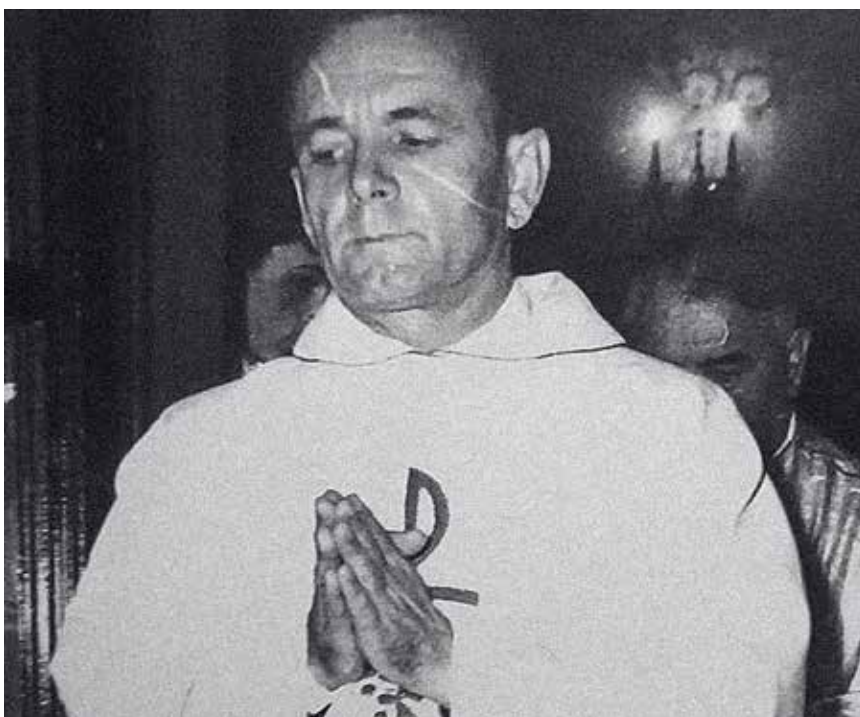
■ Foto: Archív SVD



V nedeľu 6.8.2023 si v kostole Povýšenia sv. Kríža v Žiari nad Hronom si pripomenuli nedožitú stúročnicu narodenia pátra Jozefa Filusa SVD. Sv. omšu celebraval páter Pavol Baláž SVD, ktorý bol misionárom v Brazílii a v súčasnosti je misijným sekretárom v Nitre. Páter Jozef Filus sa narodil 8.8.1923 v Žiari. Mal len jedného súrodencu – brata. V mladosti zacítil v sebe Božie volanie, ktoré ho pozývalo na duchovnú cestu a tak sa prihlásil najskôr na Gymnázium a neskôr začal študovať filozofiu v Nitre.

Keďže kláštory neskôr komunistický režim zatváral, v roku 1951 emigroval cez Rakúsko do Nemecka, kde v St. Augustíne skončil teologické štúdiá. V roku 1952 bol vysvätený za kňaza a tak v nasledujúcom roku odišiel ako misionár do Brazílie, do mesta Bello Horizonte. Páter Jozef Filus pôsobil v tejto krajine celých 46 rokov. Tam sa učil po portugalsky, dejiny a kultúru krajiny. Neskôr pôsobil v mestách Tres Rios a Rio de Janeiro, Santa Casa, Juiz de Fora, Vale Jequitinhonha a Gama. Ešte aj vo svojich 75 rokoch

pôsobil vo veľkej nemocnici v Bello Horizonte. Len niekoľko-krát navštívil Slovensko, no z jeho listov, ktoré posielal svojim najbližším cítiť vŕcný vzťah k Slovensku, k rodnému Žiaru a k svojim najbližším. Zaujímal sa o politickú situáciu a spolubratov SVD na Slovensku. V lete 1999 mal prísť na dovolenku na Slovensko, no už sa toho nedožil. 29. marca 1999 zomrel v Brazílii. Na pohrebe sa zúčastnil biskup SVD, 18 kňazov a množstvo veriacich. Pochovaný je v spoločnej hrobke SVD v Bello Horizonte. •





Eucharistické zázraky vo svete

Cieľom eucharistických zázrakov je poukázať na to, aby sme nehľadeli iba na vonkajší výzor (chlieb a víno), ale na podstatu; na skutočnosť, ktorou sú telo a krv nášho Pána Ježiša Krista.

364 strán, cena: **12,00 EUR**



Zjavenia sv. Brigity Švédskej

Knihy Zjavenia sv. Brigity Švédskej prináša autentické zápisky zjavení tejto výnimočnej svätice spolu s intímnymi a výpovednými modlitbami, ktoré Brigitu viedli k hlbokému prežívaniu Božej prítomnosti.

272 strán; cena: **8,90 eur**



Milovaná taká, aká si

V knihe Milovaná taká, aká si sa sestra Miriam James Heidland delí so svojimi životnými zápasmi – keď sa dozvedela, že bola adoptovaná, opisuje boj s alkoholizmom, ale aj sexuálne zneužívanie v detstve.

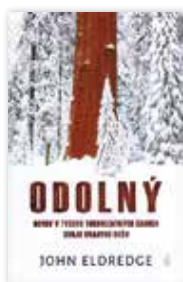
128 strán; cena: **6,90 EUR**



Uzdravený mocou Ježiša

Autor na rôznych prípadoch zo svojej praxe ilustruje, kam až siahajú korene našich zranení a ako ovplyvňujú naše vzťahy na všetkých úrovniach: vzťah k sebe samému, k druhým ľuďom a k Bohu.

234 strán, cena: **8,90 EUR**



Odolný

John Eldredge

Autor ponúka nástroje potrebné na nasledovanie Ježišovej cesty. Je to cesta nadprirodzenej odolnosti, v priebehu ktorej môžeme získať späť radosť, posilniť svoje srdce a prežiť rôzne životné búrky.

223 strán; cena: **9,90 eur**



Topánky pod posteľou

Bruno Ferrero

Príbeh hovorí o tom, že každý večer pred spaním si treba topánky odložiť pod posteľ – čo najďalej, aby sme si ráno, keď ich budeme vyberať, museli kľaknúť, a hneď sa zároveň na kolenách poďakovať Bohu za všetky prijaté milosti.

78 strán; cena: **4,50 eur**

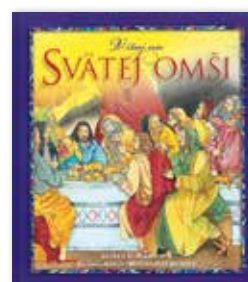


Medúšik (tvrdá väzba)

Róbert Horka

Medúšik je včielka nezbedná a zvedavá, ako sú aj deti, ale aj medonosná, lebo hľadá, čo je dobré a sladké. Jeho príbehy sa mi rodili v hlave pri stretávaní sa s deťmi v kostole – bez nich by tu Medúšik nebol a za to im zo srdca ďakujem.

109 strán; cena: **7,90 eur**



Vitaj na Svätej omši

Angela M. Burrinová

Autorka zrozumiteľne vysvetľuje celý priebeh omše. Pomocou biblických príbehov vysvetľuje liturgiu slova, vyznanie viery, liturgiu Eucharistie a modlitbu Pána. Nájdete tu i základné modlitby pre deti.

40 strán; cena: **6,20 eur**

Objednávací kupón

počet ks	stručný názov	cena
-		
-		
-		
-		

Meno a priezvisko:

Ulica:

Mesto, PSČ:

Podpis:

Tel.:



Arnold Janssen a úcta k Duchu Svätému

■ Text: P. Marek Vaňuš SVD

■ Foto: P. Leszek Wilman SVD

V septembri, na začiatku nového školského roka, sa zvykne sláviť v našich chrámoch tzv. Veni Sancte bohoslužba, pri ktorej vzývame Ducha Svätého a vprosujeme plnosť jeho darov pre žiakov, študentov, učiteľov a profesorov. Prosíme ho, aby prišiel so svojou milosťou a pomáhal im nielen pri osvojovaní si nových poznatkov a vedomostí, ale aby ich učil aj pravej múdrosti života.

Myslím, že pre väčšinu z nás, ktorí práve teraz čítame tieto riadky, sú záležitosti spojené so začiatkom školského roka vecou minulosti. Školské lavice sme opustili už pred rokmi. No na druhej sa nedá povedať, že sa nás to vôbec netýka, pretože sa iste nájde v našej rodine či príbuzenstve niekto, na kom nám záleží a kto po prázdninách opäť ide do školy. A keby sme aj naozaj nikoho takého vo svojom okolí nemali, aj tak je pre nás potrebné vzývanie Ducha Svätého.

Aj keď už nechodíme do školy, predsa život ako taký je školou; sme v škole života, ktorá nikdy nekončí. Nik nemôže tvrdiť, že už vie všetko a že sa nemusí nič nové učiť. Dennodenne čelíme novým výzvam, prekvapeniam ba častokrát aj ťažkým skúškam. Aby nás to nezlomilo a neodvrátilo od cesty spásy, ale slúžilo na náš rast vo svätosti, potrebujeme múdrosť a silu Ducha Svätého. Dennodenne sa nám Pán Boh prihovára a čaká od nás primeranú odpoveď lásky a služby. Ani to sa nedá uskutočniť bez pomoci Ducha Svätého.

Vzorom úcty a hlbokého vzťahu k Duchu Svätému je aj náš zakladateľ sv. Arnold Janssen. V nasledujúcich riadkoch si stručne priblížime práve tento aspekt jeho spirituality, ktorým vrcholil jeho duchovná cesta.

Arnold si z rodičovského domu odniesol nielen hlboký vzťah k Božiemu Slovu a Najsvätejšej Trojici, ale aj k Duchu Svätému. Bol to práve jeho otec Gerhard, ktorý zasial semienko úcty k Duchu Svätému do srdca svojich detí. Arnoldov brat Juniperus nám o ňom zanechal nasledovné svedectvo: „Zvlášť si uctieval Ducha Svätého

„Duch Svätý prebýva v nás skrze posväcujúcu milosť. Modlí sa a prihovára sa za nás nevysloviteľnými vzdychmi. Tak naša modlitba získava na sile a preniká do nebies.“

sv. Arnold Janssen

a k jeho cti sa zúčastňoval na pondelkových sv. omšiach. Nadšene a s úctou nám o ňom rozprával. Vysvetľoval nám, ako Duch Svätý udeľuje rodinám a dušiam pokoj, naplňa naše srdce radosťou v Božej službe, povzbudzuje nás ku dobrým skutkom a žehná naše polia a role. My, deti, sme na neho hľadievali s údivom, keď nám to rozprával a povzbudzoval nás k uctievaniu Ducha Svätého. „Je obdivuhodné, ako tento jednoduchý veriaci muž, roľník a povozník, bez akéhokoľvek teologického vzdelania, dokázal tak



krásne, hlboko a s nadšením rozprávať o Duchu Svätom a ako tým ovplyvnil svoje deti.

Keď Arnold v roku 1875 otvoril misijný dom v Steyli, do popredia kládol uctievanie Božského Srdca. Ale už od prvého dňa sa v dome ráno modlil hymnus k Duchu Svätému Veni Creator Spiritus. Tento zvyk zaviedol neskôr aj vo všetkých svojich misijných spoločnostiach. Arnold postupne dospel k presvedčeniu, že ak chce rásť na ceste svätosti a uskutočniť misijné poslanie, ktoré mu Boh zveril, musí sa naplno odovzdať vedeniu Ducha Svätého. Preto 3. októbra 1887 v kostole lazarisťov vo Viedni osobne sa navždy zasvätil Duchu Svätému. Píše o tom: „Telom i dušou som sa mu (Duchu Svätému) úplne obetoval a prosil som ho o milosť, aby som mohol spoznať veľkosť jeho lásky a žiť a zomrieť len pre neho. Kiež by mi pomohol, aby som v tomto živote kráčal čistý bez hriechu a vo všetkom dokonale plnil Božiu vôľu.“

Arnold považoval toto zasvätenie za jednu z najväčších milostí svojho života. Videl v ňom vzor rastu aj pre celú SVD a preto na Turíce r. 1888 zasvätil



DAROVALI NA MISIE, MISIJNÝ DORAST, MISIJNÉ DOMY

Všetkým darcom vyslovujeme Pán Boh zaplatí!

Š. Petrik Spišský Štvrtok 50,-€ • Odberatelia Hlasov – Mojze-sovo 200,-€ • H.D. Veľký Lapáš 100,-€ • Čitatelia Hlasov Horný Vadičov 50,-€ • J. Mravcová 20,-€ • Bohuznáma Nitra 20,-€ • Čitatelia Hlasov Melek 50,-€ • Čitatelia Hlasov Horný Vadičov 50,-€ • Bohuznáma Podhájska 40,-€ • Bohuznáma Podhájska 50,-€ • Predplatelia Hlasov Plavnica 30,-€ • ZKS Slovensko, klub Nitra 2 – 50,-€ • Dobrodinci Dechtice 200,-€ • Bohuznáma Nitra 10,-€ • Veriaci Malá Hradná 150,-€ • Odberatelia Hlasov Modranka 100,-€ • Odberatelia Hlasov Svrčinovec 20,-€ • Členovia farnosti Ľubica 40,-€ • Odberatelia Hlasov Žabokreky n.N. 70,-€ • Čitatelia Hlasov a Posla Rajecké Teplice 80,-€ • Odberatelia Hlasov Udavské 150,-€ • Misijné združenie DS Veľký Krtíš 52,-€ • Ženy deviatnik Vojňany 90,-€ • Čitatelia Hlasov Veľké Uherce 65,-€ • Spoločenstvo sv. ruženca Žilina 100,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla Valaská Belá 120,-€ • Odberatelia Hrabové 20,-€ • Ružencové spoločenstvo Madunice 100,-€ • Ružencové spoločenstvo Márie Goretti 220,-€ • Čitatelia Hlasov Úľany nad Žitavou 180,-€ • Ružencové spoločenstvo Soblahov 300,-€ • Odberatelia Hlasov Cífer 60,-€ • Veriaci Malá Hradná 150,-€ • Ružencové bratstvo Terchová 150,-€ • Ruž. sv. Faustíny Mútne 50,-€ • Odberatelia Hlasov Sedliacka Dubová 200,-€ • Odberatelia Hlasov Žarnovica 50,-€ • Odberatelia Hlasov Solčany 30,-€ • Odberatelia Hlasov Ruskovce 80,-€ • Misijné združenie DSV a ružencové bratstvo Považská Bystrica 100,-€ • Ružencové bratstvo Lietavská Lúčka 40,-€ •

celú Spoločnosť Duchu Svätému. O rok neskôr – v roku 1889 - založil Misijnú kongregáciu Služobníc Ducha Svätého s cieľom „milovať Ducha Svätého ako Ducha lásky“ a v roku 1896 aj Kongregáciu Služobníc Ducha Svätého ustavičnej poklony.

Arnold žil v posledných dvoch desaťročiach pri narastajúcom objeme povinností čoraz intenzívnejšie pod vedením Ducha. Nazýval ho „Večnou láskou“ a hovorieval: „Byť dieťaťom Večnej lásky znamená vrúcne túžiť po svätej láske a snažiť sa konať dobro na základe motívu lásky a nie odmeny.“ Mal aj zvyk prerušiť písanie listov a modliť sa k Duchu Svätému, aby našiel vhodné slová. Každý rok slávil v kostole Ducha Svätého v St. Gabrieli sedem sv. omší ku cti Ducha Svätého na rozličné úmysly. Jeden z úmyslov – siedmy – obetoval za: „Seba samého, za múdrosť, lásku, miernosť a dobrotu... a za milosť, aby som nikdy nezarmútil Ducha Svätého a verne plnil jeho svätú vôľu.“

Keď mu choroba pripomenula blížiaci sa koniec jeho pozemského života, zostavil v r. 1908 Zbierku piesní na rozlúčku s pozemským životom, v ktorej závere sa obracia na Ducha Svätého: „Prijmi preto, Ty, Duch večnej lásky, hold mojej lásky a vďaka za všetko. Odpusť mi moju chabú lásku, veď tak málo som pre teba vykonal. Teraz však, keď končím svoj život, dopraj, ó môj milý Tešiteľ, aby som s tebou spojený vošiel do tvojho pokoja.“

Môžeme povedať, že nielen vrcholom ale aj „dušou“ Arnoldovej spirituality bol jeho hlboký osobný vzťah k Duchu Svätému. Bol hlboko presvedčený, že Duch Svätý bude silnejšie zasahovať do udalostí ľudských dejín, ak ho budeme častejšie, horlivejšie a vernejšie vzývať.

A to je výzva aj pre nás, aby sme sa aj my častejšie v modlitbe obracali na Ducha Svätého a vyprosovali si jeho dary. ~

“Vydavateľ časopisu spracúva mnou poskytnuté osobné údaje na účely zasielania predplateného časopisu. Predplatiteľom sa stávajú zaplatením určenej sumy. Mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietať spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z.. U prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Spracúvanie poskytnutých osobných údajov môže prevádzkovateľ vykonávať aj prostredníctvom ďalšieho spracovávateľa. Beriem na vedomie, že moje osobné údaje nebudú poskytnuté iným príjemcom bez môjho súhlasu.”

Predplatné na rok 2023 je 12 eur
Číslo účtu Spoločnosť Božieho Slova
IBAN: SK950900000005029115971
(Slovenská sporiteľňa)

Rehoľné sľuby SVD

Spoločnosť Božieho Slova bola založená Arnoldom Janssenom 8. septembra 1875. A z tohto dôvodu misionári verbisti po celom svete slávia tento sviatok ako svoj deň. V tento deň skladajú a obnovujú verbisti svoje rehoľné sľuby v Nitre na Kalvárii.

Pozývame Vás na našu slávnosť do Nitre, do kostola Nanebovzatia Panny Márie v Nitre na Kalvárii. 8. september 2023, 10:00 slávnosť skladania a obnovenia rehoľných sľubov misionárov verbistov.



ODOSIELATEĽ:

Spoločnosť Božieho Slova
Misijný dom Matky Božej
949 01 Nitra – Kalvária 3
„D+4“

POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ

949 04 NITRA 5